

[Holstein.]

det fjerne Østen mellem den asiatiske Verdensdels to største og højest civiliserede Folkeslag. Det er ejendommeligt at se ikke blot Europas hvide Stormagter staa afmægtige overfor dette Forhold, som direkte vedrører det Folkeforbund, af hvilket de to asiatiske Stormagter er Medlemmer, og i hvis Raad Japan, Kejserriget Japan, har haft en indflydelsesrig Stilling. Men det er mere end ejendommeligt, det er nærmest et offenbachsk Melodrama at se ikke blot de hvides afmægtige Stormagtsrepræsentanter i Genève holde Formaningstaler for Østens store Nationer, men ogsaa at se Repræsentanten for de hvides militærpolitisk set mindste lille, lamme og vanskabte Dværg holde Gardinpræken for Østens store og stolte Heltefolk.

Jeg kunde tænke mig, at de paagældende Nationers Repræsentanter i Genève — de er jo Nationer, som baade af Naturen og af Indøvelse er vant til at beherske og skjule deres Følelser — ved sig selv ræsonnerer: Ja, tal I bare og forhandl, som I har Lyst til, men de Interesser og de Forhold, som dikterer vor Handlemaade i det fjerne Østen, er af en saadan Art, at ikke blot Folkeforbundet, men ogsaa Folkeforbundets Stormagter, som Verdensriger, vil komme til at staa overfor Skuffelser og Overraskelser, i Sammenligning med hvilket det, som vi i den nyeste Tid har været Vidne til, vil være for intet at regne.

Og Billedet skærpes yderligere i den allerseneneste Tid, idet det jo fra autentiske Kilder forlyder, at Rusland — og ikke med Urette — føler sig truet i Østen som asiatisk Stormagt paa Grund af Japans Besættelse og Erobring af Manchuriet, og Amerika gør foreløbig gode Miner til et Spil, som Amerika finder slet, men Amerika har ikke vovet at anvende sin Magt for at faa Udviklingen ændret.

Og lad mig tilføje, at disse Forhold jo langt, langt lettere vil kunne føre til en almindelig Verdensbrand — langt mere forstaaeligt for dem, der følger Begivenhederne — end f. Eks. Serajewomordet i Juli 1914.

„Forsvarsordningen af 1909“, sagde det ærede Medlem Hr. N. Neergaard i 1922, „var baseret paa at koncentrere Forsvaret omkring Sjælland og ganske særligt omkring København, medens den kun ydede en meget ringe Neutralitetsbeskyttelse for Jylland, men dette Forhold maa forandres, vi maa have en ligelig Neutralitetsbeskyttelse af samtlige Landsdele.“ Men nu 10 Aar efter er alle forsvarsvenlige Politikere

og alle militære sagkyndige, det være sig af Hær eller Flaade, i hvert Fald enige om dette ene, at Tyngdepunktet i Danmarks fremtidige Forsvar bør lægges i Forsvaret af Sjælland, og at det jydsk Forsvar er en sekundær Opgave. Alene dette er jo dog bemærkelsesværdigt, at 10 Aar efter, at denne Ordning, som skulde være den tidsvarende baade storpolitisk og militært, er blevet vedtaget, er alle enige om, at det storpolitiske Grundlag og de storpolitiske Betragtninger, som var Forudsætningen for dens organisatoriske Opbygning, er forfæjlet, og at den paa væsentlige Punkter har vist sig slet ikke at svare til de Opgaver, som militært var tiltænkt den.

Hvis jeg skulde udtrykke mig kort, vilde jeg sige om Forsvarsordningen af 1922 ja, jeg beder det ærede Medlem Hr. Jønson undskyldte mig, at jeg ikke er helt kortfattet i denne Sag og i denne Situation; jeg tilstaar, at jeg sjældent har været det, naar den har været til Behandling, og jeg mener, at jeg har haft mine Grunde til ikke at være det. Men hvis det trætter det ærede Medlem, staaer det jo det ærede Medlem frit for at forlade Salen, og jeg vil sige, at jeg vilde ikke føle mig i mindste Maade stødt derved; jeg vilde tværtimod nærmest finde det passende i den foreliggende Situation og under Behandlingen af den foreliggende Sag, om samtlige Medlemmer, forsvarsvenlige og ikke-forsvarsvenlige, og samtlige Ministre forlod Salen og lod mig alene diktere til Protokollen. Det vilde ikke støde mig i mindste Maade, jeg vilde finde det meget forstaaeligt, for jeg finder det ikke Umagen værd at spille de ærede Medlemmers Tid med denne Sag. I Betragtning af den Ligegyldighed, der vises den, og i Betragtning af, at de ærede Medlemmer jo har saa meget andet, der interesserer dem, er der heller ingen Grund for dem til at spille deres kostbare Tid med at høre paa det, jeg har paa Hjerte.

Jeg henvender mig til ganske andre Kredse, nemlig til de Kredse, for hvem denne Sag virkelig er en Alvorssag, og jeg henvender mig ikke mindst til den Eftertid, der en Gang skal dømme os imellem. For, som jeg ogsaa før har sagt: hvad vi udretter her, stort eller smaat, hvad vi siger, hvilke Synspunkter vi fremhæver, det bliver Sten til Danmarks politisk-historiske Bygning, til Danmarks fremtidige Historie, og det kan meget let ske, at det bliver en skæbnsvanger Historie, som bliver Resultatet af det, der her skrives til.